

OUDER WESTLAND

In deze rubriek wordt teruggeblikt op een historische periode of gebeurtenis in Westland.

Liefhebbers van het lied *Het Dorp* dromen nog vaak van een Westland vol karrensporen en grindpaden. Zo'n honderd jaar geleden 'veroverde' asfalt het almaar groeiende tuinbouwgebied. Dankzij een boek van haar opa weet Mi Tê Goeijenbier daar nu alles van.

▲ Mi Tê Goeijenbier heeft alle oude foto's gescand en vergroot en vervolgens bewerkt. Artistiek retoucheren noemt ze dat zelf. FOTO THIERRY SCHUT

▲ De Voorstraat in Poeldijk, waarbij de oude verharding wordt losgeploegd. ARCHIEFFOTO

De wegenwereld van opa Jacob

Rien van den Anker

Ze heeft in principe niks met wegen, eigenlijk ook niet echt met geschiedenis. Wel met haar opa Jacob Goeijenbier, die haar een boekwerk achterliet. Daarin staat alles over zijn leven en werken als gemeentelijke taxateur, voor de aankoop van gronden, voor de verbreding en verdere aanleg van wegen, vooral in het Westland. Samen met zijn collega Linus Franke was Jacob dé grote man achter bijvoorbeeld verkeersweg 13, die van Rijswijk naar de Hoekse Maasdijk liep. De weg verbond bijna een eeuw geleden Westland met de wereld. Mét asfalt.

De wereld van Mi Tê Goeijenbier (de voornamen komen uit het oude China, haar moeder vond ze zo mooi) is bijna het tegenovergestelde van die van haar opa. Ze ontvangt in het atelier, achter in haar geboortehuis aan de Poeldijkse Voorstraat. Ze vertelt dat haar vader een zogenoemde koude fruitkweker was, die veel las, maar ook wereldwijd brieven schreef en dagboeken, die daarin zijn vijf kinderen als voorbeeld gebruikte. Mi Tê beschrijft hem als een door velen onbegrepen man met een boek en een pen. Door haar moeder, die zo graag onderwijzeres had willen worden, kwam Mi Tê op de kweekschool en volgde ook een 'grafisch' jaar aan de Koninklijke Academie. Na jaren voor de schoolklas in Honselersdijk kwam ze bij de Vrije Academie, leerde etsen, lithograferen en modeltekenen en gaf ze les aan jongeren en

volwassenen aan de Lierse Volksuniversiteit. Evenals haar vader werd ze een verwoed brief- en dagboekenschrijver en is dat nog steeds.

Geboortehuis

Vijf jaar geleden veranderde haar leven onverwachts en buiten haar wil. Via de gemeente en provincie werd bekend dat de weg voor haar geboortehuis en de nabije bruggen op de schop gingen, van hout naar beton. Ze belandde op een provinciale voorlichtingsavond, maar niemand wist iets van het verleden. Het archief van de provincie was immers aan het eind van de Tweede Wereldoorlog

tijdens het Benoordenhout-bombardement in Den Haag vernietigd. Toen herinnerde ze zich het boekwerk van haar opa Jacob, dat ze begin jaren tachtig via haar vader had gekregen en dat vertelt over zijn werk als gemeentelijk taxateur. Een kostbaar kleinnood, zeker ook omdat hij kort daarna overleed. „Het boekje was een soort tastbare erfenis van zijn leven.” Met al de nieuwe wegen en bruggenplannen moest Mi Tê dat verhaal van 'haar' Jacob bekend maken. In een mengvorm van informatief en artistiek.

Als kunstenaar heeft ze het wegenboek omgevormd tot een exposi-

“**Het boekje was een soort tastbare erfenis van zijn leven**

—Mi Tê Goeijenbier

tie. Alle foto's werden gescand en vergroot. Daarna heeft ze die allemaal bewerkt, maakte er in feite andere foto's van. Met klare lijnen maakte ze ze helderder, voegde kleuren in, interpreteerde ze, zodat 'gedroomde landschappen' ontstonden. 'Artistiek retoucheren' noemt ze dat zelf.

Dat leidde tot een panelenverhaal, waarbij oude bewerkte foto's werden samengebracht met actuele foto's van dezelfde plekken. De expositie was eerst bij haar thuis op het atelier te zien, waarbij ze zelf rondleidingen verzorgde. Om het verhaal te verduidelijken heeft ze ook een eigen wegenkaart van toen gemaakt. Vorig jaar was de expositie ruim zes maanden te gast in het Westlands Museum in Honselersdijk. Daarna is de tentoonstelling gaan 'reizen', is nu tot eind februari te bezoeken in De Kreek in 's-Gravenzande.

Verhaal

Maar daarmee was het verhaal van het boekje van opa Jacob allerminst af. Gestimuleerd door Harry Groenewegen van het Genootschap Oud-Westland en Gustaaf van Gaalen van het Westlands Museum heeft ze nu een groot verhaal geschreven over opa Jacobs wegenwereld. Dat een prestigieuze plek heeft gekregen in het jaarboek 2018 van het Genootschap Oud-Westland.

Mi Tê: „Ik had nog nooit een verhaal ruim zesduizend woorden geschreven. Eigenlijk beschrijf ik zijn werkboek in verhaalvorm. Als een eerbetoon aan hem.”

JACOB GOEIJENBIER

Wegen rond 1830 vaak onbegaanbaar

Jacob Goeijenbiers boek, de expositie en het historische verhaal van zijn kleindochter Mi Tê gaan hoofdzakelijk over de verkeersweg 13, die liep van Rijswijk, via Wateringen, Poeldijk, Monster, 's-Gravenzande naar de Maasdijk in Hoek van Holland. In feite gaat het over de ontwikkeling van karrenspoor tot klinker en asfalt. Het aanpassen van het wegennetwerk

was pas in de jaren twintig van de vorige eeuw een overheidsverplichting. Daarvoor werd er letterlijk maar wat aan gerommeld.

Puinwegen

Ter illustratie, rond 1830 waren de Westlandse wegen voor een groot deel van het jaar nauwelijks begaanbaar. Later volgden puinwegen, schelpenpaden en klinkerstraten, pas ver daarna

asfalt. Het was de taak van Goeijenbier om die geplande weg 13 te realiseren door aanpalende stukken grond te taxeren waarna die door de overheid werden aangekocht. Rond 1920 was het wegennetwerk vergelijkbaar met de situatie rond 1840. En, hoewel verbreed en uitgebreid, de huidige wegenstructuur is dat in feite nog steeds. „Daar loopt de overheid nu volledig

tegen aan”, aldus Mi Tê Goeijenbier. „Dat 'oude' netwerk is eigenlijk niet meer opgewassen is tegen alle nieuwe wijken die in de afgelopen decennia in Westland zijn gerealiseerd. Daardoor loopt het verkeer hier ook zo vaak vast.”

Het Historisch Jaarboek 2018 Genootschap Oud-Westland (€ 14,95) is te koop bij de boekhandels van Vingerling.